

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

DIREKTORAT ZA RAZVOJ
ZDRAVSTVENEGA SISTEMA

Štefanova ulica 5, 1000 Ljubljana

T: 01 478 60 01
F: 01 478 60 58
E: gp.mz@gov.si
www.mz.gov.si

DRUŠTVO SREBRNA NIT
Vipotnikova ulica 13, 1211 Ljubljana
ga. Biserka Marolt Meden

Številka: 170-31/2021/2
Datum: 26. 8. 2021

Zadeva: Javno pismo Srebrne niti - odgovor

Ministrstvo za zdravje je prejelo vaše pismo, v katerem nam zastavljate javno vprašanje o tem, kaj je bilo narejenega na področju dopolnjevanja in izboljševanja ukrepov za preprečevanje širjenja korona virusa ob prihajajočem četrtem valu epidemije s poudarkom na stanovalcih v domovih za starejše.

Uvodoma želimo najprej zavrniti navedbe glede domnevne odtegnitve zdravljenja stanovalcem domov za starejše v času epidemije nalezljive bolezni COVID-19 (v nadaljnjem besedilu: epidemija). Osebe, pri katerih je prisotna okužba z virusom SARS-CoV-2 ali drugo boleznijo, ki ne potrebuje bolnišnične obravnave, se lahko obravnavajo na domu, socialnovarstvenem zavodu ali drugi obliki bivanja, kjer se izvajalci zdravstvene obravnave vključujejo glede na potrebe pacienta ali uporabnika. Bolnišnična obravnava je bila vsem državljanom in državljanom, ki so jo potrebovali, dosegljiva tudi v času epidemije.

Ministrstvo za zdravje je zavedajoč se ranljivosti populacije, ki biva v domovih starejših že ob pojavu prvih primerov okužb v Republiki Sloveniji, aktivno pristopilo k sodelovanju in podpori domovom starejših. V ta namen je bilo zagotovljenih več ukrepov:

- na državni ravni so potekala tekoča usklajevanja priporočil za preprečevanje in zajezitev okužb z virusom SARS-CoV-2 za domove starejših,
- vzpostavljena je bila delovna skupina koordinatorjev, ki sodeluje z domovi za starejše pri načrtovanju in izvajanju ukrepov za obvladovanje tveganj, povezanih s COVID-19¹,
- zagotovljenih je bilo preko 150 delavnic za ustrezno uporabo osebne varovane opreme, preko 40 delavnic za ustrezno uporabo naprav za aplikacijo kisika), zagotovljene so bile dodatne delavnice za psihosocialno podporo zaposlenim v domovih za starejše,
- vzpostavljen je bil COVID-19 negovalni oddelek za primarne primere uporabnikov domov starejših s potrjeno okužbo s SARS-CoV-2, s čimer se je domovom starejših omogočilo časovno okno za učinkovito pripravo za nadaljnjo obravnavo uporabnikov, pri katerih je bila potrjena okužba s SARS-CoV-2 in ki niso potrebovali bolnišničnega zdravljenja,

¹ <https://www.gov.si/assets/ministrstva/MZ/DOKUMENTI/Koronavirus/Domovi-za-starejse-in-drugi-socialno-varstveni-zavodi/SKLEP-o-spremembi-Sklepa-st.-C2711-20-652922-o-imenovanju-Delovne-skupine-koordinatorjev-8.-4.-2021.pdf>

- ministrstvo je aktivno sodelovalo pri pridobivanju in usposabljanju prostovoljcev za pomoč domovo starejših,
- domovom starejših je bila vseskozi zagotovljena strokovna podpora epidemiologov NIJZ,
- ministrstvo je sodelovalo pri načrtovanju in koordinaciji izvedbe cepljenja uporabnikov in zaposlenih v domovih starejših, katerim je bilo omogočeno prednostno cepljenje s prvimi pošiljkami cepiv proti virusu SARS-CoV-2 v Republiki Sloveniji,
- izpeljan bil javni razpis, v okviru katerega so domovi za starejše lahko kandidirali za pridobitev sredstev za nabavo mobilnih bivalnih oziroma filtrskih enot in opreme, ki so jim bili v pomoč pri učinkovitejši organizaciji prostorov v primeru ponovnega pojava okužb,
- v podporo domovom starejših je bilo zagotovljenih tudi več ukrepov s ciljem dviga znanj in spretnosti na področju preprečevanja in obvladovanja širjenja nalezljivih bolezni, izboljšanja delovnih in bivalnih pogojev ter zagotavljanja osebne varovalne opreme,
- ministrstvo je sledilo potrebam izvajalcev in pacientov v povezavi s COVID-19 in v skladu s tem zagotovilo možnost izvajanja podaljšane obravnave, v okviru katere je bilo osebam, ki so prebolele okužbo z virusom SARS-CoV-2 in se po zaključenem bolnišničnem zdravljenju zaradi nepopolne samooskrbe niso mogle vrniti v domače okolje, zagotovljena zdravstvena nega in rehabilitacija s fizioterapijo in/ali delovno terapijo in drugimi potrebnimi ukrepi, glede na indikacije, s ciljem doseganja čim višje sposobnosti samooskrbe po preboleli bolezni in vrnitvi v domače okolje,
- ministrstvo je glede na ugotovitve pretekle epidemije ponovno revidiralo Priporočila za preprečevanje in zaježitev okužb z virusom SARS-CoV-2 v socialnovarstvenih zavodih, ki zajema vse ključno ukrepe za uspešno preprečevanje vnosa in prenosa okužb,
- v okviru Splošnega dogovora za pogodbeno leto 2021 je bilo zagotovljenih dodatnih 4,4 mio eur za dodatne zaposlitve zdravstvenih delavcev v socialnovarstvenih zavodih,
- na podlagi priporočil Posvetovalne skupine za cepljenje pri NIJZ, smo skupaj z Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve pristopili k tretjemu odmerku v DSO.

Prisotnost epidemije nalezljive bolezni COVID-19 je opozorila na nujnost enotne sistemske ureditve na področju dolgotrajne oskrbe, krepitev dostopa do celostne obravnave v skupnosti oziroma na domu uporabnika, razvoju in implementaciji oblik zagotavljanja storitev na daljavo, v primerih, ko ni nujnosti neposrednega stika z uporabnikom ter razvoju mehanizmov spremljanja kakovosti in varnosti opravljanja zdravstvenih storitev v domovih starejših. Ministrstvo za zdravje področje dolgotrajne oskrbe naslavlja tudi v okviru Nacionalnega načrta za okrevanje in odpornost, v okviru katerega se načrtuje izgradnja dveh negovalnih domov, kot nove organizacijske oblike na področju dolgotrajne oskrbe, namenjene obravnavi oseb s težko in najtežjo omejitvijo samostojnosti oziroma sposobnosti samooskrbe ter tudi potrebo po zahtevnejših medicinsko tehničnih postopkih in posegih, ki v trenutnih razmerah zaradi sistemske ureditve, ki bi odgovarjala na njihove potrebe, nepotrebno dolgo ostajajo v bolnišnicah.

Pri obvladovanju COVID-19 bodo do konca leta 2021 in tudi v letu 2022 in 2023, ključni elementi obvladovanja širjenja virusa SARS-CoV-2 in omejevanja posledic epidemije COVID-19 zadostna precepljenost prebivalstva ter zagotavljanje nadzora nad širjenjem koronavirusa s testiranjem, spremljanjem širjenja posameznih različic virusa, sledenjem visoko-tveganih stikov in doslednim upoštevanjem higienskih ukrepov. Uporaba mask in posameznih drugih nefarmakoloških ukrepov bo še nekaj časa nujna tudi pri izvajanju storitev, pri katerih je izvajalec v neposrednem stiku z uporabnikom. K obvladovanju širjenja virusa SARS-CoV-2 bo pomembno prispevala tudi ozaveščenost prebivalstva o pomenu samonadzora nad njegovim prenosom. Posebno mesto bo pri samonadzoru imelo samo-testiranje, ki bo posamezniku omogočalo, da z rednim testiranjem preverja stanje okuženosti.

Pomemben dejavnik na področju spremljanja gibanj, poročanja podatkov in oblikovanja ukrepov za obvladovanje COVID-19 predstavljajo tudi ustrezni informacijski sistemi, ki jih razvija in upravlja NIJZ. V obdobju epidemije COVID-19 so informacijske rešitve NIJZ zagotavljale učinkovito informacijsko infrastrukturo za poročanje, zbiranje in analizo rezultatov o okužbah, testiranju in cepljenju proti COVID-19. V tej situaciji je najpomembnejšo vlogo na nacionalni ravni odigral sklop informacijskih rešitev eZdravja (informacijska rešitev za zbiranje rezultatov testiranja in obveščanje državljanov, informacijska rešitev za naročanje na cepljenje proti COVID-19, Portal zVEM, eRCO ipd.). Implementacija navedenih informacijskih rešitev je predstavljala pomemben doprinos k delovanju zdravstvenega sistema v Sloveniji za učinkovitejše spopadanje s posledicami epidemije COVID-19. Skladno s temi ugotovitvami in večkrat izraženimi potrebami po celoviti digitalni transformaciji slovenskega zdravstvenega sistema, bomo v prihodnje za razvoj področja eZdravja in splošne digitalizacije v slovenskem zdravstvu zagotovili tudi dodatna sredstva.

Ministrstvo bo v dialogu z Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter Skupnostjo socialnih zavodov Slovenije preverilo kadrovske normative in standarde za negovalno in bolničarsko osebje. Na podlagi rezultatov preverjanja bodo ustrezno posodobljeni normativi in standardi, ki bodo vključeni v načrtovanje sistemskih rešitev dolgotrajne oskrbe v Sloveniji. Ministrstvo je skupaj z Zbornico zdravstvene in babiške nege oblikovalo tudi pobudo, da se na podlagi revidiranega poklicnega standarda bolničar/ka negovalec/ka v zdravstvenem in socialnem varstvu ter dolgotrajni oskrbi pripravi predlog nacionalne poklicne kvalifikacije pomočnik v dolgotrajni oskrbi, ki je trenutno že v postopku sprejemanja. Z novo nacionalno poklicno kvalifikacijo se bomo hitreje približali naraščajočim potrebam na trgu dela in zagotovili kakovostno izvajanje storitev s področja dolgotrajne oskrbe. Ministrstvo je na lastno pobudo in s ciljem izboljšanja položaja zaposlenih v zdravstveni negi in odprave anomalij avgusta 2021 pristopilo tudi k usmerjenim pogajanjem glede tarifnega dela Kolektivne pogodbe za zaposlene v zdravstveni negi in tarifnega dela Kolektivne pogodbe za dejavnost zdravstva in socialnega varstva Slovenije. Minister za zdravje je na podlagi sklepa Razširjenega strokovnega kolegija za zdravstveno in babiško nego 8. 7. 2021 podal soglasje k Razlagi poklicnih aktivnosti, opredeljenih v dokumentu Poklicne kompetence in aktivnosti izvajalcev v dejavnosti zdravstvene nege, ki določa naloge izvajalcev zdravstvene in babiške nege, hkrati pa podrobneje dodeljuje kompetence posameznim izvajalcem. Z dopolnitvijo tolmačenja kompetenc zaposlenih v zdravstveni in babiški negi smo zagotovili boljšo in lažjo organizacijo dela ter medicinskim sestram in tehnikom omogočili boljši strokovni in karierni razvoj. V pripravi so tudi drugi predlogi ukrepov na področju potrebnih sprememb plačnega sistema za izboljšanje položaja zaposlenih, ki opravljajo zdravstveno dejavnost.

Skupni cilj vseh nas je čimprejšnja zavezitev četrtega vala epidemije in zaščita najranljivejših skupin prebivalstva, med katere sodijo zlasti starejši, kar lahko dosežemo le z vzpostavitvijo čim širšega zaupanja v varnost in učinkovitost cepiv ter priporočil strokovnjakov. Naša ključna naloga je zato v prvi vrsti ozaveščanje in opolnomočenje vseh državljanek in državljanov, saj lahko epidemijo premagamo samo s skupnimi prizadevanji in doslednim upoštevanjem zaščitnih ukrepov.

Pri primeru odgovora na naš dopis se obvezno sklicujte na številko tega dopisa.

S spoštovanjem,

Janez POKLUKAR
MINISTER

Vročiti:

-

društvo Srebrna Nit, po pošti priporočeno